

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
A288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.

ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

4. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Рішення Вищої ради правосуддя. Положення від 17.08.2021 № 1845/0/15—21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910—21#Text>
5. Мілімко Л. В., Жидовцев Я. В. Електронні докази в кримінальному судочинстві України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2025. Вип. 88, ч. 3. С. 304—306. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/05/47—2.pdf>

Науковий керівник: завідувач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України **Бакайнова Нана Мезенівна**

Слободяник А. І.

студентка 1-го курсу факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДО ПИТАННЯ НАЛАГОДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНТАКТУ АДВОКАТА З КЛІЄНТОМ

Успішна адвокатська діяльність неможлива без налагодження ефективного психологічного контакту з клієнтом. Саме взаєморозуміння, довіра та емоційна врівноваженість формують основу конструктивної взаємодії між адвокатом і особою, яка звернулася по правничу допомогу. Професійні знання, навіть найвищого рівня, не забезпечують повного успіху без уміння встановити контакт із клієнтом, зрозуміти його емоційний стан, потреби та очікування [1, с. 158].

Налагодження психологічного контакту — це складний процес, у якому адвокат повинен проявити не лише професійну компетентність, а й емпатії, доброзичливість та щирість у спілкуванні. Без цього клієнт може не розкрити всі обставини справи, що, своєю чергою, зменшує ефективність надання правничої допомоги.

Особливої уваги заслуговує етап першого контакту з клієнтом, адже саме перші хвилини спілкування можуть бути вирішальними у побудові довірчих відносин (зауважимо, почуття довіри може виникнути і пізніше). Молоді адвокати, не маючи достатнього життєвого та професійного досвіду, можуть бути надмірно формальними або, навпаки, занадто емоційними. Важливо дотримуватись професійного балансу — демонструвати компетентність і впевненість, але водночас не бути байдужими чи зверхніми. Крім того, значну роль у побудові психоло-

гічного контакту відіграє вміння слухати. Активне слухання передбачає не лише сприйняття інформації, а й невербальні прояви уваги — зоровий контакт, схвальні жести, короткі уточнення. Таке ставлення допомагає клієнту відчувати, що його справді чують і розуміють. Натомість перебивання, поспішні оцінки чи скептичні реакції можуть викликати у клієнта недовіру, навіть якщо адвокат не мав таких намірів.

Одним із найскладніших аспектів є робота з клієнтами, які перебувають у стресі, в агресивному або пригніченому стані. Адвокат повинен зберігати спокій, уникати емоційних конфліктів і водночас не допустити втрати професійної дистанції. Стресостійкість є базовою компетенцією адвоката, адже саме вона дає змогу зберегти ясність мислення та контролювати ситуацію навіть за умов тиску чи конфлікту.

До ключових компонентів психологічної компетентності адвоката належать емпатія, дипломатичність, уважність до невербальних сигналів, здатність розряджати напруження, створювати безпечну атмосферу для клієнта. Важливою є й саморефлексія — здатність адвоката оцінювати власну поведінку, емоційні реакції та коригувати їх у процесі роботи. Такі навички сприяють більш об'єктивному баченню ситуації й зменшують ризик упереджених рішень. Не менш важливим чинником є профілактика професійного вигорання. Тривала робота з людським болем, конфліктами та агресією може виснажити навіть досвідченого адвоката. Тому необхідно розвивати психологічну культуру — систему навичок емоційного самоконтролю, стрес-менеджменту та підтримання власного психічного здоров'я.

Адвокати, які володіють цими навичками, здатні підтримувати високий рівень ефективності навіть у складних обставинах. Одним із напрямів вдосконалення взаємодії адвоката з клієнтом є участь у тренінгах із комунікативних технік, розвитку емоційного інтелекту та психології спілкування [1, с. 161–162]. Досвід більш досвідчених колег також має важливе значення, оскільки дозволяє молодим адвокатам аналізувати власні помилки, отримувати зворотний зв'язок і виробляти індивідуальний стиль професійної поведінки.

Крім того, ефективність контактів значно підвищується, коли адвокат враховує соціальнокультурний контекст клієнта: рівень освіти, вік, емоційний фон, цінності. Гнучкість у спілкуванні, здатність адаптувати стиль поведінки під конкретну людину є проявом професіоналізму, а не поступкою.

Таким чином, психологічна компетентність адвоката — це не лише частина особистісного розвитку, а й практичний інструмент у щоденній роботі, який дозволяє встановлювати ефективний контакт із клієнтами, зменшувати рівень конфліктності, підвищувати якість правничої допомоги та, водночас, сприяти формуванню позитивного іміджу адвокатури.

Список використаної літератури

1. Єна І. В. Комунікативна компетентність адвоката як важлива складова професії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2024. Т. 5 № 86. С. 158–162. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/01/25-4.pdf>

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Кравченко Марина Олександрівна**

Спичак К. А.

студентка 2-го курсу факультету
адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ І БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА АДВОКАТА ЯК ГАРАНТІЯ ЯКОСТІ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ

Сучасний розвиток правової системи України, процеси євроінтеграції та цифровізації суспільства зумовлюють підвищення вимог до рівня професійної компетентності адвокатів. Адвокатська діяльність вимагає не лише досконалого знання законодавства, а й здатності оперативно реагувати на його зміни, володіння сучасними технологіями, високого рівня правової культури та етичних стандартів. У цьому контексті безперервна освіта адвоката стає ключовим чинником забезпечення якості правничої допомоги, зміцнення довіри громадян до адвокатури та ефективного функціонування правосуддя.

На початку дослідження цієї теми важливо звернутися до визначення поняття «професійна компетентність». Так, І. Івашкевич трактує професійну компетентність як особистісне новоутворення студента, яке включає систему взаємопов'язаних компонентів. На думку дослідниці, структура професійної компетентності юриста охоплює мотиваційно-цільовий, когнітивний, соціальний, аксіологічний та аутопсихологічний елементи [1].

В. Ростовська визначає складові професійної компетентності через інтеграційні характеристики професій типу «людина-людина», які поєднують особистісні риси, теоретичну підготовку у сфері педагогіки та управління, практичну готовність до діяльності й прагнення до самовдосконалення [2, с. 15].

Теоретичні знання, отримані у закладі вищої освіти, становлять лише одну зі складових майбутнього успіху фахівця. Нарівні з ними